

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din, Oglasi po ceniku, Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Poštni čekovni račun št. 11.400

Vprašanje nemške manjšine v Sloveniji Ma'o odgovora na najnovejšo izzivanje

Senator dr. Georg Grasl se je na seji senata dne 21. t. m. — bogve zakaj — lotil problema, o katerem smo mislili, da je že zadosti razčiščen. V slovenski javnosti, zlasti v našem časopisu, že dolgo ni bilo čuti besede o naših sodeželanah nemške narodnosti, dasi so bili čisto dani zadostni vzroki in povodi za ostre besede, bolj potrebne danes, kakor kdajkoli poprej. Po Graslovem govoru in pritožbah, da Slovenci nismo dovolj naklonjeni Nemcem, je pa neobhodno potrebno znova poudariti naše edino pravilno stališče v tem vprašanju. Pri tem se pa niti ne nameravamo spuščati v razmotrivanja o preteklosti, o časih, ko je pri nas gospodovala še cesarska Avstrija. Omejiti se hočemo le na nove, poveljne razmere.

Razen na Kočevskem, ni v Sloveniji nikjer kompaktne in avtohtone nemške narodne manjšine. Kar je nemškega življa drugod, je diaspora. Jedro tvorijo posamezne družine, katere je v slovenska mesta in trge naselila pokojna cesarska Avstrija, ali pa sama »Südmarka«. Vse, kar se je zbralo okoli njih in se pod pritiskom prejšnjih razmer prevečlo z nemško politično plastjo, je našega slovenskega rodu, kri naše krvi, ki ni s pravo germansko v prav nobenem sorodstvu. Zato ti potujčenci za nas niso in nikoli ne bodo Nemci, še manj seveda nemška narodna manjšina. Po ogromni večini so se ti ljudje že vrnili k svojemu narodu, ali se vsaj vračajo, ostale bo prekrila nova generacija, osvobodena starih strupov. Tem zadnjim preostankom nekdanjega nemčurstva na ljubo ne moremo spremeniti svojega načela. Problem je za nas definitivno rešen.

Kar pa je v Sloveniji zares pristnih Nemcev, pa naj so tudi le kolonisti bivšega cesarskega režima, raztreseni med avtohtono maso našega kompaktnega življa, tem priznavamo širokogrudno vse pravice in smo jim jih tudi že priznali. Dali smo jim dosti več kakor so dali kdajkoli oni nam, in vsaj stokrat več, kakor so dobili kompaktno naseljeni, vsaj že 1500 let na Koroškem živeči Slovenci. Svobodno morejo pošiljati svoje otroke v manjšinske parafelke, ki so se otvorile povsod, kjer je bilo zanje zado-

sti zares nemških, ne nemčurških otrok. Svobodno se morejo zbirati v društvih, prirejati zabave, predstave, predavanja, izlete itd. Svobodno smejo govoriti, pisati in tiskati svoj materni jezik kjerkoli, kakorkoli in kolikorkoli hočejo. Šli smo celo tako daleč, da smo jim dali prednosti, ki jih mi sami nimamo.

Za vse to smo zahtevali samo eno: lojalnosti in priznavanja naših naravnih pravic večinskega državnega naroda. Za plačilo smo bili ukanjeni. Naši »Nemci« se niso živeli v nove razmere, ostali so v vzdušju svoje megalomanske prošlosti, snovali so in še snujejo načrte, kako bi še nadalje potujčevali naše ljudi, ali vsaj vzdržali nekdanjo nemoralno nemškutarilo, do katere si laste vse pravice, kakor si jih je cesarska Avstrija žalostnega spomina. Slovensko javno, družabno, društveno in še prav posebno kulturno življenje bojkotirajo, in večinoma se niti v štirinajstih letih življenja v Jugoslaviji niso naučili našega jezika. Celo javne napise na svojih podjetjih delajo rajši v spakedrani, naravnost škandalozni srbohrvaščini, kakor v pravilni slovenščini. Od svojih delavcev, uslužbenec, pomočnikov in vajencev slovenske krvi zahtevajo še danes znanje nemščine in zaradi njih mora sploh vsaka družba govoriti nemško. K vsemu temu bi pa lahko našli še njihovo gospodarsko bojkotiranje Slovencev, od katerih so obogatili in od katerih žive.

Ali je g. dr. Georgu Graslu, pravemu Nemcu iz Vojvodine, vse to bilo znano, ko je govoril v ponedeljek v senatu kraljevine Jugoslavije? Zdi se nam, da ne, ampak so mu bile besede podtaknjene zopet od ljudi, ki smo jih pravkar nasilili v točno in verno podobo. Po vsem tem se nam zdi, da so bile vse naše dosedanje žrtve zaman, da smo Slovenci za vso svojo prizanesljivost in dobrohotnost prešli le grdo nevaležnost. Če pa je tako, potem bo potrebna temeljita revizija vsega našega načelnega mišljenja in postopanja.

To se nam je po nastopu in krivičnih očitkih dr. Grasla v senatu zdelo potrebno povedati in mislimo, da se prav dobro razumemo. Tudi največje potrpežljivosti je prejel ali slej konec.

Problem Podunavja

KONFERENCE V HAMBURGU ALI BASLU IN BUDIMPEŠTI. STALIŠČE MALE ANTANTE.

BUDIMPEŠTA, 23. marca. Po Tardieujevem načrtu bi se morala v kratkem sklicati v Hamburg ali v Basel mednarodna konferenca, na kateri bi se obravnavala valutna in finančna vprašanja podunavskih držav. Še poprej pa bi bila v Budimpešti ožja konferenca, ki bi razmotrivala ista vprašanja z izključno srednjeevropskega stališča. Inicijativo za to konferenco je dala budimpeštanska zbornica za trgovino in obrt. Referate sta doslej obljubila guverner romunske narodne banke M. A. N. O. I. e. s. c. u. in bivši madžarski državni tajnik dr. H. A. n. t. o. s.

PRAGA, 23. marca. Zunanji minister dr. Beneš je podal včeraj izjavo o podunavskih vprašanjih, ki velja za uradno stališče celokupne male antante. V tej svoji izjavi je dr. Beneš dejal, da je Češkoslovaška načelno pripravljena proučiti vprašanje sodelovanja Podunavja, toda samo, če bodo pri tem izključeni vsi politični nameni, vsaka državno-

pravna organizacija in vsaka konfederacija. Sodelovala pa bo le skupno z Jugoslavijo in Romunijo. Pogoji za vsako akcijo je sporazum male antante in velešil.

ANGLEŽI IN PODUNAVSKA ZVEZA.

LONDON, 22. marca. »Times« objavlja daljši članek o podunavskem vprašanju, v katerem naglašajo, da se politični momenti ne bodo dali tako lahko izločiti. Kljub temu bo velikobritanska vlada podpirala osnivanje te gospodarske zveze, zgrajene na zdravih finančnih in ekonomskih temeljih. Velika Britanija je pripravljena doprinesti žrtve tako glede pooblastil kakor tudi glede kreditov. Po trebno pa je, da podpre to akcijo tudi evropski odbor, ki je po Briandovi smrti izginil nekam v ozadije. Če izvedba finančnih sanacij ne bo mogoča, bo Velika Britanija segla po drugih sredstvih. Glavno pa je sedaj, da se delo že enkrat začne.

Ekspozice zunanjega ministra v senatu

DELO SENATA. IZJAVE DR. MARINKOVIČA O NAŠI ZUNANJI POLITIKI.

BEOGRAD, 23. marca. Na včerajšnji popoldanski proračunski seji senata je govoril med drugimi tudi senator Ivan Hribar, ki je opozarjal na kritičen položaj lesne industrije v Sloveniji. Sprejeti so bili nato proračuni ministrstev za trgovino in industrijo, gozdove in rudnike, promet ter socialno politiko. Na današnji seji bo govoril zunanji minister dr. Marinković. Za njegov govor je povsod izredno veliko zanimanje.

BEOGRAD, 23. marca. Senat je danes ob 9. uri nadaljeval proračunsko debato in po krajšem ekspoziciji ministra dr. Kraljevića sprejel proračun ministristva za telesno vzgojo.

Točno ob napovedani uri se je nato pričela debata o proračunu ministristva za zunanje zadeve. Diplomatske lože so bile popolnoma zasedene, na klopih senatorjev je sedelo mnogo narodnih poslancev, polnoštevilno pa so bili navzoči tudi člani vlade.

Dr. Marinković je imel danes kot vodja naše zunanje politike prvič priliko govoriti v senatu. Uvodoma je omenil, da se bo z ozirom na to, da je že njegov

namestnik minister dr. Albert Kramer v narodni skupščini podal obsežnejše poročilo o naši zunanji politiki, omejil samo na nekatere ugotovitve. Kot tri najvažnejše zunanje politične probleme sedanjosti je omenil dr. Marinković razorožitev, reparacije in Podunavje. Glede razorožitve je naglasil že znano jugoslovansko stališče. Jugoslavija zaenkrat ne more znižati svoje vojske, ker je največja garancija za ohranitev zunanega in notranjega miru. Pri tem pa ne zasleduje nobenih militarističnih ciljev. Pripravljen pa bo izvesti razorožitev takoj, čim dobi zadostne garancije za mednarodno varnost.

Glede reparacij je dejal dr. Marinković, da Jugoslavija pod nobenim pogojem ni mogla sprejeti Hooverjevega načrta, o čemer je mednarodna reparacijska banka zelo dobro informirana. Na posled se je minister dotaknil Tardieujevega podunavskega načrta in izrazil upanje, da bodo pogajanja med zainteresiranimi državami in velesilami rodila dobre rezultate za srednjeevropske države. Senat je sprejel ministrova izvajanja z velikim odobravanjem.

Mirovna konferenca v Šanghaju

DANES SO SE PRIČELA URADNA POGAJANJA ZA PREMIRJE IN MIR. — POPUSTLJIVOST NA OBEH STRANEH. — PRVE NALOGE KONFERENCE. — REVOLUCIJA V MANDŽURIJI.

ŠANGHAJ, 23. marca. Na pritisk Amerike in Anglije je japonska vlada popustila v vseh bistvenih vprašanjih glede sklenitve premirja in miru. V zvezi s tem je izdala uradno izjavo, v kateri pravi, da se je položaj v Šanghaju znatno izboljšal, tako da je nastalo več ali manj normalno stanje. Zaradi tega je nevarnost novih ohoroženih spopadov med Japonci in Kitajci minila. S tem v zvezi je vlada odpočila iz Šanghaja pet križark, dve matični ladji za letala in 16 rušilcev. Brodovje je že zapustilo kitajsko vodje.

LONDON, 23. marca. Med Kitajsko in Japonsko je dosežen sporazum glede uradnih pogajanj za premirje in mir.

ŠANGHAJ, 23. marca. Danes so se tu pričela uradna pogajanja med Kitajci in Japonci, zastopanimi po vo-

jaških poveljnikih. Konferenci prisostvujejo tudi zastopniki vseh v Šanghaju zainteresiranih velesil. Konferenca bo, kakor zatrujejo, izvolila že ta teden mešano komisijo, ki bo nadzorovala evakuacijo zasedenega ozemlja. Še poprej pa bo določila mejo, do katere se bodo morale umakniti japonske čete. Ker silijo razmere in želje velesil obe stranki k popustljivosti, pričakujejo, da se bo konferenca uspešno zaključila in odstranila vse vzroke, ki so povzročili krvave konflikte zadnjih mesecev.

VLADIVOSTOK, 23. marca. Revolucija v Mandžuriji se vedno bolj širi. Po vestih, ki so dosepele semkaj, se bijejo pri Atuanu in Čangčunu krvavi boji med upornimi Kitajci in med Japonci. Kitajci so porušili železniško progo in tako prekinili zvezo med obema deloma Mandžurije. Položaj je zelo resen.

SMRT MADŽARSKEGA KOMPONISTA

BUDIMPEŠTA, 23. marca. Včeraj je v Budimpešti umrl znani madžarski skladatelj H. e. n. r. i. k B. e. r. y. n. g. Beryng je bil rojen l. 1871. in je živel več let v Parizu, kjer so dosegla njegova dela največji uspeh.

BRÜNINGOVO AGITACIJSKO POTOVANJE.

BERLIN, 23. marca. Državni kancelar dr. Brüning je sklenil aktivno poseči v borbo za ožje predsedniške volitve. Prepotoval bo vso državo in govoril na velikih shodih po vseh važnejših mestih. Prvi govor bo imel v Hamburgu.

Senzacionalna ruska trupa 4 Orlov samo še par dni v Veliki kavarni.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol dne): Nobene spremembe.

BORBA MED IRSKO IN ANGLIJO.

LONDON, 23. marca. Kakor zatrujejo v poučenih krogih, bo ministrski svet na svoji današnji seji razpravljal izključno le o irskem vprašanju. Minister za dominione Thomas bo pa podal o tem vprašanju izčrpano poročilo v spodnji zbornici. Nobenega dvoma ni, da bo Anglija odločno branila veljavnost z Irsko sklenjene pogodbe. Vendar se ostrejših sredstev ne bo poslužila.

DUBLIN, 23. marca. Ministrski predsednik de Valera je imel včeraj govor, v katerem je izjavil, da je vlada, neglede na vse, kar se bo zgodilo, trdno odločena do konca izvesti svojo politiko. Če je na svetu še svoboda, potem jo mora priznati tudi Irski.

IRSKA PLAČALA ODKUPNINO.

LONDON, 23. marca. Kljub nasprotnim izjavam novega predsednika de Valere, je irska vlada te dni plačala 3 milijone funtov šterlingov odkupnine za angleško veleposestniško zemljo za l. 1932.

Pravični je podoba božja na zemlji

NAPOLEON

Beležimo

te-le mariborske posebnosti in zanimivosti:

da ura pred čakalnicama na glavnem kolodvoru že mesec dni ne kaže prav in da je zadnje dni sploh več ni (kar je najbolje!);

da ura na vogalu Aleksandrove in Cafove že par mesecev ne gre, čeprav nosi napis »Točni čas«. (Ali pa je morda to točni čas, kadar ura stoji?);

da ima neka tvrdka na Aleksandrovi v izlozbi to-le »objavo«: »Lepi temno moder plašč in temno moder marinersko obleko za 10letnega fanta na prodaj« in drugo objavo: »Lepo opremljeno sobo z eno ali dve postelji v bližini kolodvora oddam«;

da predvaja kino »Union« dan za dnem na reklamni plošči »Film divnih žiger«;

da ima Grajski kino v čakalnici na stolpiču za svetlobne reklame napisano »Za oddati«;

da je na plotu v Kolodvorski ulici nalepljen listek: Vzemem boljšega gospoda na postelo. Vprašati pri gospe vdovi XY. (Brez komentarij!);

da so zagrebške »Koprive« beležile ta-le repertoar mariborskega gledališča: sobota: Zemlja smehljaja; nedelja: Slaba vest. Znižane cene; ponedeljek: zaprto;

da prinesemo prihodnjič še kaj takih in enakih v pouk in zabavo.

Osebnost

Na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu je diplomiral g. Stane Koštomaj iz Maribora. Čestitamo!

Iz politične službe.

Okrajni načelnik v Dolnji Lendavi dr. Anton Farčnik je premeščen v Ljutomer, okrajni načelnik Alojzij Trstenjak pa iz Ljutomera v Doljno Lendavo. Okrajni podnačelnik za Maribor desni breg dr. Ivan Vrečar je premeščen za podnačelnika Maribor levi breg, za podnačelnika Maribor desni breg pa je imenovan dr. Mirko Potočnik, doslej politično-upravni tajnik istotam.

Denarni zavodi.

Posojilnica v Narodnem domu, Mestna hranilnica in Spodnještajerska ljudska hranilnica in posojilnica na velikonočno soboto ves dan ne bodo poslovali.

Velikonočne počitnice na naših šolah.

Velikonočne počitnice trajajo letos na vseh šolah, srednjih, meščanskih in ljudskih, po odredbi prosvetnega ministra šest dni in pričnejo s 24. t. m. V sredo po Veliki noči 30. t. m. pa prične spet redni pouk.

Nov red pri vlakih.

Kakor smo že javili, bodo s 1. aprilom odpravljeni vsi vidni in slišni signali pred odhodom brzih in potniških vlakov in ne bodo dajali sprevodniki nikakih znamenj več. Zato mora odslej vsak potnik sam skrbeti za svojo varnost in mora med postankom nemudoma vstopiti ali izstopiti. Za izstopanje in vstopanje potnikov pa je določen tudi nov red. Potniki se morajo že pred prihodom v postaje do katere se peljejo, pripraviti na izstop pri prednjih vratih vagona v smeri vožnje, potniki pa, ki se nameravajo odpeljati, pa morajo brez odlašanja vstopiti vedno pri zadnjih vratih vagona. Skakanje na oziroma z vozečih vlakov je strogo prepovedano.

Nova telefonska zveza.

Pred kratkim je bil upostavljen telefonski promet med Majšpergom in vsemi madžarskimi mesti. Pritožbina za navaden pogovor znaša v korist naše pošte uprave 1.80 zl. fr. v korist madžarske pošte pa se bo plačevala različno po krajih.

Zahvala.

Namesto venca na grob preminulemu gostilničarju Hummlu je daroval gostilničar g. Ivan Mösch tovariškemu odboru tukajšnjega gasilnega in reševalnega društva znesek 100 Din, za kar mu izreka tovariški odbor pristožno zahvalo.

Akcija za znižanje stanovanjskih najemnin

Odgovor hišnih posestnikov na resolucijo protestnega zbora

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico nas prosi za objavo odgovora, ki ga je poslalo akcijskemu odboru stanovanjskih najemnikov. Ta odgovor se glasi:

»Na danes nam predložene »resolucije« o shodu stanovanjskih najemnikov z dne 18. marca t. l. sporoča odbor društva hišnih posestnikov po soglasnem sklepu sledeče:

V prvi vrsti povdarjamo, da v našem društvu niso organizirani vsi mariborski in okoliški hišni posestniki, temveč okroglo samo 50%. Povrh tega pa društvo nima pravice predpisovati svojim članom, kako naj postopajo s svojo lastnino; tem manj ima društvo ingerenco na nečlanjene hišne lastnike. Društveni odbor je opetovano na občini zborovan članstvo pozival, naj bodo zmerni pri določevanju najemnin ter se je članstvo, kolikor nam je znano, na splošno držalo teh smernic. Društvo pa je pripravljeno posredovati v posrednih slučajih, ako sta najemnik in hišni lastnik s tem zadovoljna. Društvo hišnih posestnikov mora pa odločno odklanjati pavšalirano in generelno obdolžitev izkoriščanja najemnikov in tudi ton, v katerem je resolucija sestavljena. Maksimiranje najemnin stanovanj in poslovnih prostorov na podlagi najemnin 1. VII. 1914. v relaciji 1:10 (1 krona enako 10 Din) je absolutno neizvedljivo in tudi nepravilno, ker brez dvoma 1. VII. 1914 niso bile najemnine enakomerno določene, to je, da se tudi takrat za popolnoma slična stanovanja niso plačale iste najemnine. Povrh tega so se med tem zidale nove hiše, prezidale mnoge stare

in ponajveč tudi temeljito popravile. Edino mogoče bi bilo, da se najemnina določi v vsakem posameznem slučaju, upoštevajoč vse okolnosti stanovanj oziroma poslovnih lokalov, sporazumno med lastnikom in najemnikom.

Glede točke 10 sprejetih resolucij pa pripominjamo, da smo na merodajnem mestu vložili protest proti temu, da je vladni zastopnik sploh pripustil sprejetje zlasti te točke resolucij, v kateri se grozi s protizakonitimi sredstvi, ker bi s tem res ogrožal obstoj sedanjega družabnega reda, o katerem govorite v točki 2 sklenjenih resolucij.

Čudno se nam pa zdi, da ste pozabili na svoje podnajemnike, ki bi edini lahko govorili o izkoriščanju.

Pripomba uredništva: Mi bi samo glede na omenjeno točko 10 resolucije najemnikov pripomnili to, da se nam zdi, da jo društvo hišnih posestnikov malce pretirano tolmači. O kaki grožnji s protizakonitimi sredstvi tam ni govora. Če pravi resolucija, da bodo najemniki sami znižali najemnine, to še ni protizakonito. Saj vendar niso sedanje najemnine nekaj »zakonitega«? Torej bi v primeru samovoljnega znižanja najemnin mogla biti to kvečjemu stvar civilne pravde. Spričo te oblike resolucije tudi vladni zastopnik na zborovanju ni imel povoda intervenirati. V ostalem pa beseda ni konj, in bi mi samo toplo priporočali na eno kakor drugo stran: dajte se, gospoda, rajši mirno kako pobotati. Saj je šlo to tudi drugod, kjer je bilo dobre volje, zakaj bi v Mariboru ne šlo?!

50. občni zbor Posojilnice Narodni dom v Mariboru

Minoli ponedeljek je imela mariborska Posojilnica Narodni dom svoj petdeseti redni letni občni zbor.

Iz poročil posnemamo, da šteje ta zavod 4.531 članov s 16.112 deleži in vplačano deležno glavnico 589.555 Din. Hranilne vloge so znašale koncem lanskega poslovnega leta 84.988.358 Din, posojila 89.286.926 Din. Čisti dobiček je znašal 727.582 Din in to po izvršenih odpisih v znesku 757.396 Din, v katerem je všteta tudi kurzna izguba vrednostnih papirjev. Posojilnica se tudi ni poslužila zakonitih in dovoljenih olajšav postopnega odpisovanja, ampak je ta odpis izvršila v celoti v lanskem poslovnem letu.

Rezervni zaklad je narastel za 727.054 Din in je znašal ob zaključku lanskega poslovnega leta 7.621.971. Iz tega porastka je razvidno, da se je rezervni zaklad v zadnjih štirih letih več kot potrojil.

Po volitvah je bil sestavljen novi odbor takole: predsednik g. dr. Viktor Kac, člani odbora pa so gg: dr. Leopold Bostjančič, Vilko Berdajs, dr. Anton Dolar, Rado Lenard, Franjo Majer, in dr. Igor Rosina. Nadzorništvo tvorijo gg: Matej Dolenc, Stanko Detela, Karl Jančič, dr. Josip Kronvogel, Andrej Oset in dr. Hugon Robič.

Letos obhaja Posojilnica Narodni dom 50letnico svojega obstanka in namerava s 1. jubilej primerno proslaviti.

Živinski sejem.

Na živinski sejm 22. t. m. so prignali skupno 592 glav živine in sicer 7 konj, 13 bikov, 250 volov, 317 krav in 5 telet. Dogon živine je bil velik, cene so padle, kupčija pa je bila slaba. Prodanih je bilo 195 repov. Inozemskih kupcev na sejmu ni bilo. Povprečne cene za kg žive teže: debeli voli 4-5, poldebili 3-3.75, plemenski 2-3.40, biki za klanje 2.50-3.75, krave za klobase 1.25-2, krave debele 2.50-3, plemenske 2-2.50, molzne krave 4-4.25, mlada živina 3-4.50 in teleta 4-5 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste po 10-12, II. vrste po 6-8 Din; meso od bikov, krav in telet po 4-6 Din; teletina I. vrste 10-12, II. vrste 6-8 in sveže svinjsko meso po 8-16 Din.

Socijalni odsek »Nanos«

je sklenil prirediti za velikonočne praznike brezposelni in zapuščeni primorski omladini čajanko. »Nanos« naproša zato cenjene primorske in druge narodne dame, da bi po možnosti prispevale za s tem napravile bednim primorskim otrokom nekaj velikonočnega veselja. Darovi se bodo sprejemali v prostorih Narodne Odbrane v soboto od 2. ure popoldne.

Cercle français v Mariboru.

Gospod M. Vey, lektor za francoski jezik na ljubljanski univerzi, je v ponedeljek zvečer v »Vesni« predaval o Julesu Romains-u, ustanovitelju in idejnem vodji unanimitov. Unanimiti so sodobna francoska pesniška skupina, ki se odlikuje vsebinsko po svojem socialnem čustvovanju, oblikovno pa s skoro klasično preprostostjo izražanja. G. predavatelj nas je najprej seznanil s pesnikovo mladostjo, nato pa je podrobno razložil njegovo vsestransko pisateljsko delovanje. Da omenimo le satirični roman »Les Copains« in karakterni veseligr »Knock ou le triomphe de la médecine«, s katero je Romains zaslovel kot moderni Molière. Razmeroma številno občinstvo je z izredno pozornostjo sledilo zanimivim predavanjem in je g. predavatelja na koncu nagradilo s priščinim aplavzom.

Nezgodna mestnega avtobusa.

Včeraj popoldne je zavozil na cesti blizu Bresternice težko naložen tovorni avto v mestni avtobus, ki vozi na progi Maribor - Selnica. Oba šoferja pa sta bila toliko pisotna, da sta pravočasno zavrla na vso moč in tako preprečila katastrofo. Tovornemu avtomobilu se ni zgodilo, pač pa so se razbile pri mestnem avtobusu na eni strani šipe in pokvarili okenski okviri. Mestno avtobusno podjetje ceni škodo na 1500 Din. Kriv je kriv karambola, pa raziskujejo sedaj orožniki.

Izpred sodišča

Ana Gospodaričeva oproščena.

Pred malim kazenskim senatom je bila danes obravnavana proti 23letni Ani Gospodaričevi, obtoženi zločina detomora.

Obtoženka, žena trgovskega potnika Gospodariča, stanujoča na Pragerskem, je dne 16. februarja t. l. svoji trimesečni hčerki Alojziji narezala najprej žile na levi in desni roki, nato pa zasadila otročiču še nož v srce. (O tem strašnem dogodku smo takrat podrobno poročali).

Pri današnji razpravi je bilo prečitano zdravniško mnenje, ki pravi, da je Gospodaričeva storila ta strašni čin v hipni blaznosti. Sama je izpovedala, da se je že za časa nosečnosti bavila z mislijo, da mora tega otroka »darovati«, ker da ji je tako pripovedovala že mati. Dne 16. februarja — ko ni bilo moža doma — pa je bil ta notranji pritisk nanjo tako velik, da je otroka »darovala«. Poizvedbe so dognale, da je obtoženka že večkrat imela napade, v katerih je bila popolnoma zmedena. Zdravniško mnenje je, da bo treba obtoženko trajno nadzirati, da ne stori še drugemu otroku, dveletni Mariji, kaj žalega.

Po kratkem posvetovanju je sodišče razglasilo oprostitve, ker je obtoženka storila dejanje v duševni zmedenosti; pač pa mora biti stalno nadzorovana.

Nesrečna žena je bleda in tiha zapustila sodno dvorano s svojim soprogom. Razpravo je vodil viš. sod. svet. dr. Lenart. votanta sta bila viš. sod. svet. dr. Tombak in dr. Čemer. Državno tožilstvo je zastopal dr. Zorjan.

— Vi ste svojo ženo topli, to je ne možato.

— O, prosim, gospod sodnik, le pogledajte jo, — to je korajžal!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 23. marca ob 20. uri »Kaverna«, ab. B. Krstna predstava.
Četrtek, 24. marca. Zaprto.
Petek, 25. marca. Zaprto.
Sobota, 26. marca. Zaprto.

Velika noč v gledališču. Na velikonočno nedeljo bo popoldne ob 15. uri otroška predstava. Uprizori se izredno zabavna pravljica »Rdeča kapica« zadnjikrat v sezoni in pri nižanih cenah. — Zvečer ob 20. uri se ponovi priljubljena opereta »Viktorija in huzar« istotako pri nižanih cenah. — Na velikonočni ponedeljek popoldne krasna klasična opereta »Dijak-prosiak«, tudi pri nižanih cenah. — Zvečer ob 20. uri »a vesela kmečka komedija »Trije vaški svetniki«.

Razgovor z avtorjem
»Kaverne«

K današnji krstni predstavi.

Dogovorila sva se, da se najdeva ob 19. uri v »Astorijski«, pa sem zvest svoje- mu izreku, »da smo točni samo v enem, da pridemo vedno prepozno,« prišel še le ob 19.30. Konkurenca iz Jurčičeve ulice je bila bolj točna. Začeti je bilo treba tedaj znova od kraja. Gustav Šilih je v celoti znova potrdil svojo staro potrepljivost; je pač psiholog in pedagog. Moja vprašanja so bila kratka, njegovi odgovori precizni.

Kako je s tvojo »Kaverno«? Kam si jo postavil?

»Njeni začetki segajo v kaverno, v čas krvave svetovne vojne, ki je zardila toliko poznejšega zla; drama sama, ona, ki se odigrava na odru, je pa vojna zgodba ljudi, ki so se vrnili v »življenje«. Zapletljaj sta ji dva zločina, eden v kaverni, drugi, posledica prvega, po premirju. Ideja dela se mi je porodila že tik po vrnitvi s krvavih polj. Takrat je bila morda še meglena in nejasna, pozneje pa jo je splošni razvoj dogodkov izkristaliziral, dal ji sedanjost obliko. Tekstovno je obsežno, morda preobsežno delo, zato je bilo treba dosti črtati, da se predstava ne bi zavlekla preko 23. ure.«

In idejna stran? Kakšna je osnovna in vodilna misel?

»Povedal ti jo bom z enim samim stavkom,« je dejal Šilih. »Človek je lahko dober samo, če je na solncu! Najkulturnejši človek postane žival, če ni pogojev za normalno življenje. V dramati sem zato poudaril, da je napačna ona sodba, ki pravi, da vojna očisti. Ne, vojna poživinja. V tem smislu so nastopajoče osebe reprezentanti skupin, ne kako simboli, če hočeš. Tako je n. pr. invalid simbol onih stotisočev, ki niso dobri zato, ker ne morejo biti, ker jih je vojna pregloboko demoralizirala.«

Vsebinska? Saj veš, da je od vsebine in razvoja dejanja vse odvisno?

»Vsebine ne navajam rad, odnosno, ni potrebno, da bi preveč pisal o njej.«

Zato ti jo bom povedal na kratko. Mladenič, ki je doma pustil dekle, čaka v kaverni na fronti ofenzive in nevestinega pisma. V frontni atmosferi se spremeni, njegovi instinkti postanejo primitivnejši, kultura človeka iz zaledja izginja. Zadnji udarec pa mu dá spoznanje, da je dekle nanj pozabilo, padlo. In nanese, da pride zapeljivec prav v njegov zakop, v kaverno. Tu mu izvabi tajno in ga pri napadu sovražnika pusti v podminirani kaverni, katero razstrelji. Toda tekmelec pride sicer težko ranjen, a živ v sovražnikovo ujetništvo.

To je predzgodovina. Povzročitelj drugega konflikta, ki se odigra že na odru, je invalid, ki zopet spravi prvega z dekletom. Ta gre k njej, toda ne z namenom, da bi jo osrečil, temveč, da bi se maščeval. Tedaj pa se vrne drugi iz ujetništva in razvoj se bliža drugemu zločinu, katerega žrtev postane invalid, povzročitelj pa ujetnik. In tedaj se, kakor po očistiščem sproščanju, znova vzbudi človek v prvem. Naenkrat občuti potrebo popolnega očiščenja, zato se, dokler ni doseženo, ne zveže z dekletom, katerega zopet ljubi. Drama izzveni v upajoči: Morda!

In dalje?

»To je konec. Samo to bi ti še povedal, da je pevski vložek v prvem dejanju vglasbil Slavko Osterc. Vse ostalo boš videl na odru.«

S tem je bil najin razgovor zaključen. Plačali smo in odšli — k »Orlu« na liter vina.

Sport

SK Železničar

razpisuje cross-country za prvenstvo mesta Maribora, katerega priredi na velikonočno nedeljo ob 11. uri dopoldne. Proga meri 7450 m. Start in cilj sta na igrišču SK Rapid. Pravico udeležbe imajo samo verificirani atleti J. L. A. S. ki so člani mariborskih klubov. Prijave sprejema do 26. t. m. do 12. ure, Josip

Fischer, uradnik v delavnicah drž. železnice na koroškem kolodvoru. Za zmagovalca je razpisal SK »Železničar« prehodni pokal. Pokal preide v trajno last onega, ki si ga pripori trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Drugo in tretje placirani tekmovalci prejmejo plakete. Točasní posestnik pokala je Fran Podpečan (SK Železničar). Tekmuje se po pravilih JLAS-a.

Iz Mariborskega smučarskega kluba.

Ob priliki tekme v smuku na Peci za velikonočne praznike bo v Uletovi koči maševal predsednik Aljaževskega kluba dr. Jehart in sicer na velikonočno nedeljo in ponedeljek. Smučarji pozdravljajo to s hvaležnostjo.

Visokopalinski tečaj na Peci se je pričel ob številni udeležbi smučarjev. Naknaden vstop je še vedno mogoč. Prijave se sprejemajo v Uletovi koči.

Tekma v smuku je določena na velikonočni ponedeljek. Start bo ob 9. uri. Za tekmo so se prijavili najboljši smučarji iz vse države.

Medklubiški odbor LNP, službeno.

V nedeljo 27. in ponedeljek 28. t. m. bodo te-le tekme: V nedeljo: ob 10. uri dopoldne prijateljska tekma SK Svobode mladina: SK Železničar mladina; ob 14. uri predtekma; ob 15.30 uri mednarodna tekma SK Südbahn (Gradec): SK Rapid. V ponedeljek: ob 10 uri prijateljska tekma SK Rapid rez.: SK Svoboda rez.; ob 14. uri predtekma; ob 15.30 uri mednarodna tekma SK Südbahn (Gradec): SK Železničar. Službujoči odbornik v nedeljo g. Kemény, v ponedeljek g. Amon.

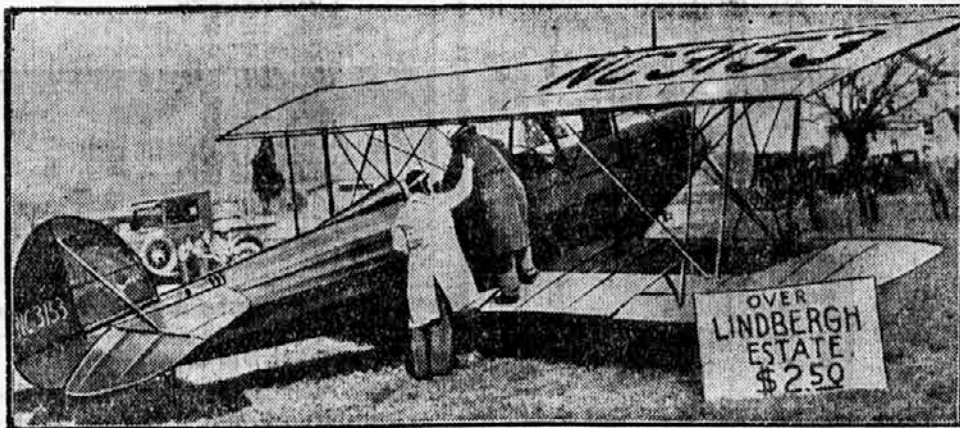
V Murski Soboti bo v ponedeljek 28. t. m. ob 14.30 uri prvenstvena tekma SK Mura: SK Železničar rez. Službujoči odbornik g. Peterka.

Dijaška.

Profesorica francoščine: Aimer — ljubiti, kateri čas je to?

Dijak: Izgubljen čas, gospodična profesorica!

Amerikanizem

Špekulativni lastniki letal se okoriščajo z nesrečo oceanskega letalca Lindbergha. Prevažajo radovedne ljudi po zraku preko Lindberghove domačije, od koder je bil ugrabljen otrok. Tarifa za tak let znaša 2½ dolarja, kakor vidimo označeno na sliki.

Kupujte kolke »Protituberkulozne lige«

varovati severnega kolodvora. General Teng-Tsenghuan je bil poveljnik trdnjave Vusung. Ker po mnenju njegovih vojakov ni pokazal bogve kake hrabrosti, ga je vojno sodišče obsodilo na smrt. Medtem ko so zunaj trdnjave divjali strašni boji, je bil general od svojih lastnih ljudi ustreljen. Njegov naslednik Tah Shaou je gotovo z mešanimi občutki prevzel nasledstvo.

Dočim uporabljajo Japonci izključno topove in tanke, so Kitajci samo za boj na nož. Najrajši gredo z bajoneti nad sovražnika. Že ročne granate so v njihovih očeh nemožato orožje. Mnogo mrličev leži pred mestom in v Čapeju, ki imajo pregriznjene vratove. To so storili kitajski vojak. Z grozo vidiš japonske vojake, katerim obvezujejo rane, povzročene od ugrizov. Neke nove čete imajo tako Kitajci kakor Japonci, takozvane »Plain Clothes Men«. To so večinoma iregularni vojak, ki so bili prisiljeni iti v boj; prostovoljcev je bolj malo med njimi. Pri Japoncih vsaj je večina bila prisiljena, in znano je, da je mnogo japonskih žena izvršilo samomor, ker so njihove moške prisilili, da vstopijo v četo »prostopoljcev«.

Petsto metrov od mojega stanovanja je Čapej, mesto mrtvih. Tlak je raztrgan

od granat, hiše porušene. Za ruševinami in električnimi drogovi pa čepijo ostrostrelci. Še petdeset korakov dalje in bil bi v japonskih jarkih. Odkar so izpraznili mesto, ni več toliko mrtvih po cestah. Nепrestana posredovanja velesil ne privedejo do nikakega zaključka. Mir bo dosežen šele takrat, kadar bo zmaga ena vojujoča se stranka. Naj pride zmaga od katerekoli strani, Japonska ne bo tako zlahka prebolela 400 milijonov jenov, ki jih je vtaknila v to vojno. Ne glede na škodo, ki jo ima vsled bojkota in ki tudi raste v milijone. Kitajci pa tudi ne bodo odpustili, da so jih Japonci tako roparsko napadli in jim razdejali največje in najlepše trgovsko mesto. Dokler ne bodo še tisoči izkrcavali, ne bo miru na Daljnem vzhodu.

Na obroke.

Cerkovnik neke fare nekje na Angleškem je terjal nekega kmetiča za plačilo 30 pencev za pokop noge, ki mu jo je bil odrezal vlak. Revni kmetič se je pritožil pri župniku, ki mu je predlagal v poravnavo to-le: Pristojbine za pokop noge mu ne more črtati, toda odračunal bo uplačani znesek, kadar bo pokopano tudi ostalo truplo prosilčeveo.

Goethejeva proslava

Kakor po vsem kulturnem svetu, tako je snoči tudi slovenski Maribor počastil spomin J. W. Goetheja ob 100 letnici njegove smrti. V nabito polni dvorani Ljudske univerze je o nesmrtnem geniju predaval prof. dr. Fr. Sušnik. Predavatelj je izvajal, da nam o Goetheju ne bo povedal ničesar novega, ker da so neštete knjige, revije in publikacije izčrpale o njem vse; da je celo neki dentist napisal o Goethejevih zobnih boleznih doktorsko disertacijo... In vendar smo s tem predavanjem silno obogatili na poznavanju Goetheja: Predavatelj nam je predstavil jurista, odvetnika, šumarskega, gradbenega, finančnega, prosvetnega ministra in ministrskega predsednika dobe petdesetih let, gasilca, pesnika, pisatelja, dramatika, univerzitetnega rektorja, ki je preskrbel Vuku Karadžiću doktorat honoris causa in Schillerju profesuro na univerzi, polipani- in monoteista protestantske veroizpovedi, fizika, optika, naravoslovca, framazona in ljubimca, — svetovnega duha Goetheja, ki ga nacionalisti za nič niso hoteli priznati in ki je bil v stiku z vsemi tedanjimi evropskimi veličinami, predstavil nam je genija Goetheja kot človeka, ki vedno išče resnico, a je najti ne more.

Sokolstvo

Sokol Selnica ob Dravi.

Na velikonočno nedeljo bo gostovala pri nas propagandna dramatična družina Sokola Krčevine, ki je že z velikim uspehom nastopila tudi na drugih sokolskih odrih. Prireditelj bo v dvorani bralnega društva ob 15. uri. Sokoli in prijatelji Sokolstva pridite!

Sokol Sv. Rupert v Slov. gor.

je priredil minulo nedeljo Tyršev proslavo. Dvorana je bila nabito polna članstva in drugega občinstva. Navzoče je pozdravil br. starosta Škerjanc, nakar je imel br. načelnik slavnostni govor. Pri proslavi je nastopila moška in ženska deca z ljubkimi vajami; ženski naraščaj in članice so precizno izvajale proste vaje, moški naraščaj in članstvo pa je nastopilo s simboličnimi skupinski vajami. Vmes so se vrstile pevске točke. Med odmori je igrala domača godba. Proslava je bila lepa manifestacija sokolske ideje, ki je našla odmeva v celem kraju. — Zdravo! —

Ivan Kreuger gologlavec

O švedskem kralju užigalic, čegar samomor je vzbudil tako senzacijo in povzročil toliko težkih gospodarskih streslajev, pripoveduje neki član njegove rodbine v londonskih listih razne zanimive poteze. Kreuger je bil mlad odšel v Ameriko, kjer se je hotel udeleževati kot inženir, izgledal pa je takrat kot kak deček, tako da mu nihče ni zaupal večjega dela. Ko se je razočaran povrnil v domovino, je dejal svojim sorodnikom: »Dela bi že bilo v Ameriki dovolj, ampak pravijo tam, da sem še premlad. Ali ve kdo za kako sredstvo, ki pospešuje rast brade?« In res so mu sorodniki prikrbneli neko tako sredstvo, s katerega pomočjo si je Ivar vzgojil vsaj brčice. Pa se je podjetno vrnil v Ameriko in tam potem položil temelj svojim poznejšim uspehom.

Kreuger je ostal vse življenje samec, dasi bi mu bile najlepše in najbogatejše ženske rade dale svojo roko. A kako bi mož, ki je živel in delal kakor on, sploh mislil na ženitev! Sam je večkrat dejal, da na ženske ne utegne misliti. Kljub temu so vedno krožile vesti, da se Kreuger namerava oženiti. Z najmanj dvajset nevestami ga je tako zaročil ljudski glas. Ko je nekoč neki list prinesel sliko neke dozdevne Kreugerjeve neveste, je on pokazal sliko svojemu bratu in ga vprašal: »Ali morda ti poznaš to damo? Jaz je še nisem nikoli videl!« — Da-li je ta mož kdaj doživel kak ljubezenski roman, Ako je kdaj kaka ženska igrala kako vlogo v njegovem življenju, je to vsakakor še skrbneje prikrival kakor svoje poslovne zadeve, tako da niti njegovi najbližji ljudje niso o tem ničesar zvedeli. Živel je kakor je umrl — zaročenka.

Boj za trdnjavo Vusung

Po pripovedovanju očividca.

(Konec.)

Devetega februarja so Japonci obnovili naskok na trdnjavo. Kitajci pa tudi niso držali rok križem. Blizu Chuin Kung Road so izkopali globoke jame in jih pokrili, tako da ni bilo ničesar opaziti. Težki avtomobili so se udrli in padli na mine. Štirideset avtomobilov je padlo v past. Prebivastvo je bilo navdušeno, posebno ko je izvedelo, da je bilo sestreljenih tudi pet japonskih letal. Toda tudi Japonci so zabeležili uspeh. Križarke so zadele munijsko skladišče. Na milje daleč je blo čuti oglušujoče eksplozije.

Veliko ogorčenje je povročila vest, da so Japonci napadli pribežališče beguncev. Deset tisoč Kitajcev, ki so vsled poplavl Jangceja izgubili dom, je dobilo zavetišče na posebnem kraju zunaj Sanghaja, in te so napadla japonska letala. Ogromna množica ljudstva je pribežala v Sanghaj. Število lačnih se je zopet pomnožilo.

Kitajci so sedaj s svojimi ljudmi zelo strogi. Generalni ravnatelj progé Nanking-Sanghaj je v zaporu, ker ni dal za-

Primerjajte naše znižane cene in kvaliteto našega blaga!

Din 85'.

Čevlji za deklice iz črnega ali rjavega boksa, iz laka in v kombinacijah.

Din 125'.

Iz črnega ali belega Crepe de China! Za šetnjo in večer. Imamo jih tudi v pums obliki.

Din 145'.

Najnoviji model. Iz črnega ali rjavega usnja.

Din 165'.

Za spomladanski sprehod! Iz najboljšega laka, pums ali na zaponko, z visoko polvisoko peto.

Din 85'.

Deški visoki čevlji iz črnega ali rjavega usnja z dolgotrajnimi podplati.

Za Veliko noč!

Kdor hoče varčevati takupuje PEKO čevlje!

Kdor ljubi svoj dom, ta podpira domčo industrijo.

PEKO čevlji pa so izdelani domače podjetnosti in domačih celavnih rok.

PEKO čevlji so na gasu po svoji kakovosti in svojih skrajnih cenah.

Din 195'.

Iz laka, s črnim semišem kombiniran! Najnovije pete! Isti čevlji imamo tudi v pums obliki.

Din 85'.

Za pomladanske izlete kupite svojim otrokom ta preizkušeni haferl čevlji.

Din 245'.

Šivan čevlji v Original Goodyear Welt izdelavi. Je trajnejši in odgovarja bolj higienskim zahtevam nego vsaka druga obutev.

iz prvovrstnega usnja s čvrstimi podplati!

Din 195'.

K novi obleki morate nositi ta čevlji iz črnega ali rjavega boksa. Neobhodno potreben za elegantnega gospoda.

Din 165'.

Čevlji iz izbranega gornjega usnja in prvovrstnih podplatov. Vaša noga ostane zdrava, ako nosite ta čevlji.

Vseh vrst ženskih in moških nogavic po najnižjih cenah!

Ne glejte samo na reklamo, temveč tudi na kakovost blaga!

Ivan Kravos
Aleksandrova cesta 13

Velika izbira! Cene brezkonkurenčne!

Prodaja vina!

Oskrbništvo grofic D'Avernas
v Rošpohu 91, in Bresternici
prodaja vino od 5 l naprej po

5' Din

Širite „VEČERNIK“

Za velikonočne praznike

otroške nogavice	par	Din 3'50
moške nogavice	"	3'50
damke nogavice	"	6'50
damke flori-nogavice	"	10'—
moške srajce	kom.	25'—
moške spod hlače	"	15'—
trdi ovratniki	"	8'—
mehki ovratniki	"	5'—
svilene zavoznevice	"	7'—
otroški čevlji la in rjavi	"	24'—
otroške sandale	"	22'—

Razen tega razni drugi predmeti po najnižjih brezkonkurenčnih cenah

Ekspozitna hiša „LUNA“

Lastnik: A. PRISTERNIK
Maribor, Aleksandrova c. 19

pršek za pecivo
aparator za vasa recepte
za najvišjo kakovost in trajnost
Za več informacij pr. listič

Vandim-sledkor
novejši model
vrhunskega gospodarstva
ADRIJA vandim-sledkor danes
vsem modnim in stilnim gospodim
vsega v eni roki
Vandim s sledkorom
3 x 5 Adria - 1932

rumenilo
najbolj razširjeno
v vseh domovih
vsega v eni roki
Pekin rumenilo
3 x 5 Adria - 1932

Za naš „Dinar“
kupujemo proizvode
domačih znamk!

Za Vaš denar
dajemo Vam blago
najboljše kakovosti
in zato tudi jamčimo

Ia namizno vino! Din 5.—,
dobra jabolčnica liter Din 2.— od danes naprej do 7. aprila čez ulico, Gostilna Seifried, Aleksandrova c. 79. 959

Hišo s trgovskim lokalom
na prometnem prostoru v predmestju Maribora kupim. Ponudbe z opisom hiše in navedbo cene na upravo „Večernika“ pod »B. B.« 958

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnoviji vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Gambrinova dvorana!
Najboljša domača hrana, kosilo in večerja za Din 12.50. Abonenti se sprejmejo. 952

737

NAJNOVEJŠE MODNE LISTE

Šivilje pozor!

dobite v knjigarni in papirnici
TISKOVNE ZADRUGE
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Razpošiljamo jih tudi po povzetju! Dopisnica zadostuje!

Bučno olje
priporoča tovarna bučnega olja J. Hochmüller, Maribor, Taborska ul. 7. 899

Tri sobno stanovanje
iščem za takoj. Naslov pustiti pri upravi »Večernika«. 962

zastopniki se sprejmejo

Soklič, Maribor Tel. 2510

Kdor oglašuje
uspeha se raduje!

Večernik

Profesorska.

Profesor: Zakaj me pa včeraj na ulici niste pozdravili?
Dijak: Oprostite, gospod profesor, nisem vas videl, jaz sem kratkoviden.
Profesor: Tako? Pa bi bili lahko prišli malo bližje!

Najfinejši rum
en gros!

Brandy
in vse vrste likerja itd.

Pristna slivovka
en detail!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9

Telefon 25-80.

Tovarna likerjev, desertnih vin, in sirupov.